

De deontologische code voor lokale mandatarissen in Steenokkerzeel

Voorwoord

De onderstaande richtlijnen hebben zeker niet als doel om de samenspraak tussen burger en mandataris te bemoeilijken. Integendeel, de gedragscode moet een aanzet geven om de dialoog tussen beiden te bevorderen, zodat de burger weet wat hij kan en mag verwachten van een lokale mandataris. De code kan eveneens als referentiekader dienen voor de mandatarissen en kan bovendien een substantiële bijdrage leveren aan de versterking van de burgerzin door het hoofd te bieden aan ongeoorloofde tussenkomsten en uiteenlopende vormen van voorspraak en favoritisme.

1. Inleiding

Art. 1

Deze deontologische code geeft de beginselen waarmee de lokale mandatarissen in Steenokkerzeel rekening moeten houden bij hun dienstverlening aan de bevolking. Deze gedragscode is ook van toepassing voor groepen van gemeenteraadsleden die aan collectieve dienstverlening doen, alsook op medewerkers of derden die in opdracht van de raadsleden handelen.

De hierboven vermelde personen moeten er over waken dat zij, ook buiten hun politieke mandaten en activiteiten, geen activiteiten en gedragingen ontplooiën die de eer en de waardigheid van hun mandaat kunnen schaden.

2. De algemene plichten, uitgangspunten en doelstellingen van de lokale mandataris

Art. 2

Lokale mandatarissen dienen altijd te handelen in overeenstemming met het huishoudelijk reglement, de richtlijnen, wetten, decreten, reglementen en verordeningen die van toepassing zijn op het grondgebied van de gemeente.

Art. 3

Lokale mandatarissen engageren zich om elke vorm van en/of elk vermoeden van fraude of corruptie waarvan zij kennis hebben en of krijgen onmiddellijk mee te delen aan de bevoegde instanties.

Art. 4

De lokale mandatarissen geven voorrang aan het algemeen belang boven particuliere belangen en vermijden elke vorm of schijn van belangenvermenging.

Art. 5

De mandatarissen zullen voor de omschrijving van hun dienstverlenende activiteiten geen termen gebruiken die verwarring kunnen scheppen met officiële, door de overheden ingestelde instanties belast met het verstrekken van informatie of met de behandeling van klachten. Volgende termen mogen dan ook niet gebruikt worden door de mandataris: infodienst, onthaal, meldpunt, klachtendienst en ombudsdienst. Eveneens afleidingen en samenstellingen van de voornoemde termen zijn verboden.

Art. 6

Dienstverlening, informatiebemiddeling of doorverwijzing door de lokale mandataris gebeurt zonder enige materiële of financiële tegenprestatie van welke aard of omvang ook, en mag geen enkele vorm van cliëntenwerving inhouden.

Art. 7

De mandatarissen staan op dezelfde gewetensvolle manier ten dienste van alle burgers die op hun dienstverlening een beroep wensen te doen, zonder onderscheid van geslacht, sociale stand, nationaliteit, filosofische overtuiging, partijvoorkeur of persoonlijke gevoelens jegens hen.

Art. 8

Mandatarissen onthouden zich bij hun contacten met elkaar, met burgers of ambtenaren van ongewenst seksueel gedrag en pesterijen.

3. Een objectieve dienstverlening van de lokale mandataris naar de burger toe

Art. 9

Lokale mandatarissen kunnen informatie van burgers ontvangen en dit aan de gemeentediensten doorgeven, of openbare informatie van en over de gemeente aan de burgers verstrekken. Ze proberen, waar mogelijk, vraagstellers door te verwijzen naar de bevoegde diensten van de administratie of naar overheidsdiensten die professioneel gespecialiseerd zijn in het oplossen van opgeworpen problemen of klachten.

Art. 10

De lokale mandatarissen gaan zorgvuldig en correct om met informatie waarover ze beschikken vanuit het ambt. Ze verstrekken geen geheime of vertrouwelijke informatie of geen informatie die de goede administratie kan doorkruisen aan derden. Tevens maken mandatarissen geen gebruik van in de uitoefening van het ambt verkregen informatie ten eigen bate van hun persoonlijke relaties.

Art. 11

Mandatarissen kunnen de burgers ondersteunen en begeleiden in hun relatie met de administratie: zij kunnen de burgers helpen om, via de daartoe geëigende kanalen en procedures, een aanvraag te richten tot de overheid, informatie te krijgen over de stand van zaken van een dossier, daarover uitleg en verantwoording te vragen en voorafgaande vragen te stellen over de administratieve behandeling van dossiers.

Art. 12

Alle vormen van schijndienstbetoon, waarbij mandatarissen bewust maar onterecht de indruk wekken dat zij bij de goede afloop van een dossier daadwerkelijk tussenbeide gekomen zijn, zonder dat de betrokken burger om een tussenkomst heeft gevraagd, zijn niet toegestaan. Wanneer een burger daar niet heeft om gevraagd, zal een gemeenteraadslid hem niet aanschrijven om hem, in plaats van of naast de officiële kennisgeving, op de hoogte te brengen van de beslissing die genomen werd in een dossier.

Art. 13

Alle vormen van ongevraagd dienstbetoon, waarbij lokale mandatarissen wel degelijk daadwerkelijk optreden om de goede afloop van een dossier te waarborgen, maar zonder dat de betrokken burger daarom gevraagd heeft, zijn niet toegestaan.

4. De professionele omgang van de lokale mandataris met de ambtelijke diensten

Art. 14

Mandatarissen met een uitvoerend mandaat maken voldoende tijd vrij om hun mandaat uit te oefenen. Ze plegen op geregelde tijdstippen overleg met de leidinggevende ambtenaren waarbij ze de nodige sturing geven op het vlak van beleidsuitvoering en samen met de ambtenaar instaan voor de voortgangsbewaking en evaluatie van het beleid.

Art. 15

Bij de administratieve begeleiding en ondersteuning van de burgers respecteren de lokale mandatarissen de onafhankelijkheid van de diensten en de ambtenaren, de objectiviteit van de procedures en de termijnen die als redelijk moeten worden beschouwd voor de afhandeling van soortgelijke dossiers. Zij hebben wel het recht vragen te stellen naar concrete toelichting bij de bestaande regelgeving of een genomen beslissing, en naar de verantwoording voor het niet inwilligen van vragen door de burger gesteld.

Art. 16

De briefwisseling met de overheid, gevoerd in het kader van de administratieve begeleiding en ondersteuning, wordt uitsluitend op de naam van de burger gevoerd. Er wordt op geen enkele wijze melding gemaakt van de ondersteunende en begeleidende rol van de mandataris.

Art. 17

Tussenkomen van mandatarissen met de bedoeling de toewijzing of de uitvoering van contractuele verbintenissen of juridische besluitvorming met de overheid te bespoedigen of te beïnvloeden, zijn verboden. Eveneens ontoelaatbaar zijn tussenkomen bij selectievoerende instanties, die tot doel hebben het verhogen van de kansen op benoemingen, aanstellingen en bevorderingen in de administratie en de gerechtelijke sector. Worden niet beschouwd als begunstigings-tussenkomen en zijn derhalve toegestaan:

- het inwinnen en verstrekken van informatie en inlichtingen omtrent de modaliteiten, voorwaarden en organisatie van selectieprocedures, examens, geschiktheids- en bekwaamheidstests en de procedures inzake benoemingen, aanstellingen en bevorderingen.
- het uitoefenen van toezicht op het correcte verloop en de objectiviteit van de in het vorige lid bedoelde procedures, examens en tests, zonder zich in het verloop ervan te mengen of er in te interveniëren met het oog op de beïnvloeding van het resultaat en/of de beoordeling.
- het informeren van de belangstellenden met betrekking tot werkaanbiedingen en vacatures in de particuliere en overheidssector.

Art. 18

Het college van burgemeester en schepenen nemen de nodige maatregelen opdat de dossierbehandelende ambtenaren alle tussenkomsten opnemen in het desbetreffende administratieve dossier. Worden niet beschouwd als tussenkomsten die in het administratief dossier dienen opgenomen te worden:

- louter informatieve vragen van algemene of technische aard.
- vragen en/of tussenkomsten van uitvoerende mandatarissen in het kader van hun functionele en hiërarchische relaties ten aanzien van de behandelende ambtenaren of diensten.

Art. 19

Mandatarissen onthouden zich in het openbaar van alle kritiek aan het adres van het gemeentelijk personeel. Deze regelgeving is tevens van toepassing op politieke partijbladen. Klachten en aanmerkingen in verband met personeelsleden kunnen wel persoonlijk gemeld worden aan de secretaris of per brief of kunnen behandeld worden tijdens de gesloten zitting van de gemeenteraad.

5. Bekendmaking van de dienstverlening

Art. 20

Rechtstreeks of onrechtstreeks publiciteit geven aan de dienstverlenende activiteiten van raadsleden wordt beperkt tot het bekendmaken van één of meer contactadressen, met naam en mandaat van de raadsleden en de spreekuren, het telefoon- en faxnummer en het e-mailadres waarop zij het makkelijkst te bereiken zijn, alsook eventueel een foto van bescheiden afmetingen. Die regels gelden niet voor bladen van politieke partijen of eigen politieke publicaties. Publiciteit voor dienstverlening is niet toegestaan op lokale en regionale radiozenders en op televisiezenders.

6. Relaties met bedrijven en relatiegeschenken

Art. 21

Iedere lokale mandataris is verplicht om een opgave te doen van zijn/haar financiële belangen in ondernemingen en organisaties waarmee de gemeente zakelijke betrekkingen onderhoudt.

Art. 22

Een mandataris die familie- of andere persoonlijke betrekkingen heeft met een aanbieder van diensten aan de gemeente, onthoudt zich van deelname aan de besluitvorming over de betreffende opdracht en handelt conform artikel 10 van de wetgeving op de overheidsopdrachten.

Art. 23

Lokale mandatarissen brengen enkel bezoeken aan bedrijven of realisaties vanuit de specifieke bevoegdheid van een uitvoerend ambt vanuit het college van burgemeester en schepenen. Tevens moeten zij er rekening mee houden dat voorafgaand aan gunning van werken, leveringen en diensten bezoeken aan betrokken belanghebbende bedrijven verboden zijn.

Art. 24

Geschenken en giften die een lokale mandataris uit hoofde van zijn functie ontvangt, worden gemeld en geregistreerd en zijn eigendom van de gemeente. Er wordt een gemeentelijke bestemming voor gezocht.

Indien een mandataris geschenken of giften ontvangt die een waarde van minder dan 100 euro vertegenwoordigen, kunnen deze in afwijking van het bovenstaande worden behouden en hoeven ze niet te worden gemeld en geregistreerd.

Geschenken en giften worden niet op het huisadres ontvangen. Indien dit toch is gebeurd, wordt dit gemeld in het college waar een besluit over de bestemming van het geschenk wordt genomen.

7. Bestuurlijke uitgaven, reizen en gebruik van gemeentelijke voorzieningen

Art. 25

Een lokale mandataris die het voornemen heeft om in het belang van de gemeente een buitenlandse reis te maken, heeft de toestemming nodig van het college. Hij verschaft aan dit college informatie over het doel van de reis, de bijbehorende beleidsoverwegingen, de samenstelling van het gezelschap en de geraamde kosten. Het meereizen van derden op eigen kosten is toegestaan en wordt in dat geval bij de besluitvorming van het college betrokken.

De in verband met de buitenlandse dienstreis gedane functionele uitgaven worden vergoed conform de geldende regelingen. Uitgaven worden vergoed voor zover zij redelijk en verantwoord worden geacht. Van de reis wordt een verslag opgesteld.

Art. 26

Uitnodigingen voor reizen op kosten van derden worden altijd besproken in het college en ondermeer getoetst op het risico van belangenverstremgeling. Het gemeentelijk belang van de reis is doorslaggevend in de besluitvorming.

8. Naleving, controle en sanctionering

Art. 27 (gewijzigd op 30/4/2009)

~~Om de naleving te waarborgen wordt er door de gemeenteraad een deontologische commissie in het leven geroepen. Alle fracties, evenredig vertegenwoordigd, maken deel uit van deze commissie. De voorzitter wordt aangeduid door de gemeenteraad.~~

De ambtenaren of andere personen die geconfronteerd worden met een inmenging van een mandataris of derde die zij in strijd achten met deze deontologische code, worden verzocht hiervan binnen tien dagen melding te maken bij de gemeentesecretaris. De secretaris brengt het betrokken raadslid onverwijld op de hoogte van deze melding door een kopie ervan aan hem over te maken. Anonieme klachten zijn onontvankelijk.

~~De deontologische commissie onderzoekt de melding binnen de dertig dagen, daarbij rekening houdend met het recht van verdediging van het betrokken raadslid. Als de commissie een inbreuk vaststelt op de gedragscode, dan zal zij een blaam leggen op het betrokken raadslid. De blaam wordt opgenomen in het verslag van de gemeenteraad en voorgelezen tijdens de openbare zitting ervan als 2/3 van de leden van de commissie een overtreding hebben vastgesteld.~~

Art. 28

De gedragscode treedt in werking de dag nadat het werd goedgekeurd door de gemeenteraad.

Art. 29

De naleving van deze deontologische code veronderstelt openbaarheid als middel om ongeoorloofde tussenkomsten te verhinderen en om ongewenst gedrag of optreden te voorkomen of aan te pakken. Daartoe zal de deontologische code gepubliceerd worden in het infoblad en op de website. De deontologische code zal op schriftelijk verzoek aan iedereen die er om vraagt overhandigd worden.

Slot

Onze lokale mandatarissen moeten er zich van bewust zijn dat de gedragsregels die hierboven zijn neergeschreven slechts een basis zijn. Deze codes zijn de moeite waard als ze gebruikt worden als uitgangspunt voor een eerlijke en ordelijke discussie omtrent gewenst en niet-gewenst gedrag in concrete situaties. Tussen de algemene regels en de praktische gedragingen zit er een zee van ruimte voor een ethische reflectie door de mandatarissen.